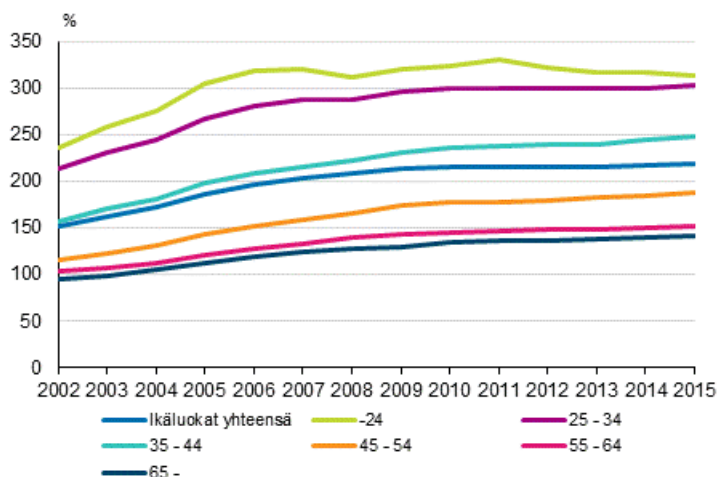

Velkaantumistilasto 2015, velkaantumisasteet

Asuntovelallisilla velkaa yli kaksi kertaa vuositulojen verran

Asuntovelallisilla asutokunnilla oli velkaa keskimäärin 219 prosenttia käytettävissä olevista vuosituloistaan vuonna 2015. Velkaantumisaste oli sitä korkeampi, mitä nuorempi oli asutokunnan viitehenkilö. Nuorimmilla velat olivat yli kolminkertaiset, mutta eläkeikäisilläkin asuntovelallisilla oli velkaa lähes puolitoista kertaa vuositulojen verran. Keskimäärin asuntovelallisilla oli asuntovelkaa 95 740 euroa, mikä oli 1,7 prosenttia edellisvuotista enemmän.

Asuntovelallisten asutokuntien velkaantumisasteet viitehenkilön iän mukaan vuosina 2002–2015, %

Useimmin asuntovelallisia olivat kahden huoltajan lapsiperheet, joista asuntovelallisia oli 71 prosenttia. Yksinhuoltajaperheistä asuntovelkaa oli 38 prosentilla ja kahden aikuisen lapsettomista asutokunnista 30 prosentilla. Yhden hengen asutokunnista harvemmalla kuin joka viidennellä oli asuntovelkaa, mutta lapsettomien asutokuntien velkaantuneisuus vaihteli huomattavasti iän mukaan. Kahden huoltajan lapsiperheillä oli asuntovelkaa keskimäärin 128 210 ja yksinhuoltajilla 87 110 euroa. Kahden aikuisen lapsettomilla asutokunnilla asuntovelkaa oli keskimäärin 82 340 ja yhden hengen asutokunnilla 65 190 euroa.

Asuntokuntia, joilla oli velkaa, oli 1,4 miljoonaa eli 53 prosenttia kaikista vuonna 2015. Kaikkiaan asuntokunnilla oli velkaa 114,8 miljardia euroa. Veloista 73 prosenttia eli 83,9 miljardia euroa oli asuntovelkoja. Muuta velkaa, joihin sisältyvät kulutukseen ja hankintoihin otetut velat sekä opintovelat, asuntokunnilla oli 23,9 miljardia euroa ja elinkeinotoimintaa tai tulonhankintaa varten otettuja velkoja 7,0 miljardia euroa. Edellisvuodesta velat kasvoivat reaalisesti 2,7 prosenttia. Asuntovelat kasvoivat kaksi, muut velat neljä ja elinkeinotoiminnan ja tulonhankinnan velat viisi prosenttia.

Viidenneksellä velallisista asuntokunnista eli 270 050 asuntokunnalla oli velkaa vähintään kolme kertaa käytettävissä olevat vuositulot vuonna 2015. Asuntokuntien kaikista veloista heillä oli puolet. Viisi kertaa vuositulojen verran velkaa oli 65 830 asuntokunnalla. Velallisista asuntokunnista heidän osuutensa oli viisi prosenttia ja asuntokuntien veloista 17 prosenttia. Vuonna 2002 kahdeksalla prosentilla velallisista asuntokunnista oli velkaa kolme kertaa vuositulojen verran.

Useimmiten paljon velkaa suhteessa tuloihin oli kahden huoltajan asuntokunnilla, joissa oli lapsia, ja joiden viitehenkilö oli alle 45-vuotias. Yleisiä ne olivat myös saman ikäisillä lapsettomilla yhden tai kahden aikuisen asuntokunnilla sekä yksinhuoltajilla.

Korkoja asuntokunnat maksoivat 1,8 miljardia euroa vuonna 2015. Keskimääräiset korkomenot velallista asuntokuntaa kohti olivat 1 320 euroa. Asuntokunnat maksoivat korkoja reaalisesti kolmanneksen vähemmän kuin vuonna 2002, vaikka niiden velat ovat tänä aikana kaksinkertaistuneet.

Sisällys

Asuntokunnilla velkaa 114,8 miljardia euroa.....	4
Lapsiperheillä usein asuntovelkaa.....	5
Asuntokuntien velkaantumisen nopein kasvu taittunut.....	7
Nuorilla asuntovelallisilla usein paljon velkaa suhteessa tuloihin.....	8

Taulukot

Taulukko 1. Velallisten asuntokuntien luku, velat yhteensä ja asuntovelat vuonna 2015.....	6
Taulukko 2. Asuntokunnat, joilla velkaa vähintään 100 000 tai 200 000 euroa vuonna 2015	7
Taulukko 3. Asuntokuntien velkaantumisasaste ikäluokittain vuosina 2002–2015, %	8
Taulukko 4. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasasteet ikäluokittain vuosina 2002–2015, %	9
Taulukko 5. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasasteet suuralueittain vuosina 2002–2015, %.....	10
Taulukko 6. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasasteet tuloviidenneksittäin vuosina 2002–2015, %	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Asuntovelallisten asuntokuntien luku asuntovelan suuruuden mukaan vuonna 2015.....	11
Liitetaulukko 2. Velallisten asuntokuntien luku ja osuus veloista velkaantumisasasteen mukaan vuonna 2015.....	11
Liitetaulukko 3. Asuntovelalliset asuntokunnat velkaantumisasasteen mukaan vuonna 2015	13
Liitetaulukko 4. Asuntokuntien luku ja velkaantumisasasteet vuonna 2015	14

Kuviot

Kuvio 1. Asuntokuntien velat vuosina 2002–2015, vuoden 2015 hinnoin.....	5
Kuvio 2. Asuntokuntien korot velkalajeittain vuosina 2002–2015, vuoden 2015 hinnoin.....	5
Kuvio 3. Asuntokunnat, joilla velkaa vähintään kolme tai viisi kertaa vuositulot perhetyypin ja viitehenkilön iän mukaan vuonna 2015.....	8
Kuvio 4. Asuntovelalliset asuntokunnat, joilla velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot viitehenkilön iän mukaan vuosina 2002–2015.....	9

Velkaantumistilaston laatuseloste.....	15
--	----

Asuntokunnilla velkaa 114,8 miljardia euroa

Viime vuosikymmenellä kotitaloudet velkaantuivat nopeasti ja erityisesti asuntovelat kasvoivat selvästi. Velkaantuminen jatkui nopeana vuosikymmenen loppupuolelle asti, mutta sen jälkeen on velkojen kasvuvauhti hidastunut ja tällä vuosikymmenellä on velkojen reaalisuus ollut vaatimatonta. Asuntokuntien velat ovat vuodesta 2002 reaalisesti kaksinkertaistuneet. Asuntovelat kasvoivat tänä aikana eniten, 135 prosenttia ja viime vuosikymmenen keskivaiheilla asuntovelat kasvoivat reaalisesti yli kymmenen prosentin vuosivauhtia. Velkakehityksen tarkastelua vaikeuttaa jonkin verran verotuskäytännön muutokset viime vuosina.¹⁾

Vuonna 2015 oli kaikkiaan 1 398 000 asuntokuntaa, joilla oli velkaa. Velkaa oli siten hieman yli puolella, 53 prosentilla asuntokunnista. Vuodesta 2002 on velallisten asuntokuntien lukumäärä kasvanut yhdeksän prosenttia. Kaikkiaan asuntokunnilla oli vuonna 2015 velkaa 114,8 miljardia euroa. Edellisvuodesta asuntokuntien velat kasvoivat reaalisesti 2,7 prosenttia.

Asuntovelkaa oli vuonna 2015 kolmanneksella kaikista eli 876 900 asuntokunnalla. Asuntovelallisten asuntokuntien lukumäärä kasvoi vuodesta 2002 kolmanneksen eli 216 900 asuntokunnalla. Veloista 83,9 miljardia euroa eli 73 prosenttia oli asuntovelkoja. Asuntovelat kasvoivat edellisvuodesta reaalisesti kaksi prosenttia. Keskimäärin asuntovelallisilla oli asuntovelkaa 95 740 euroa, mikä oli vajaat kaksi prosenttia edellisvuotista enemmän.

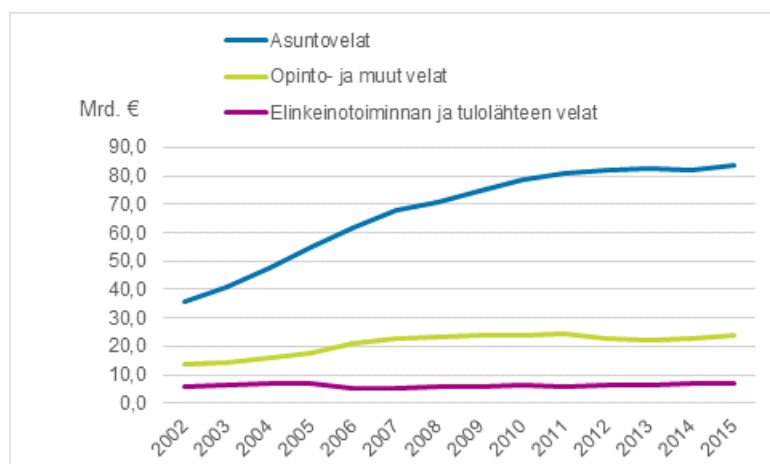
Elinkeinotoimintaa ja tulonhankintaa varten otettua velkaa oli 79 800 asuntokunnalla. Vuodesta 2002 sellaisten asuntokuntien määrä on vähentynyt 32 370 asuntokunnalla eli 29 prosenttia. Keskimääräinen elinkeinotoiminnan tai tulolähteen velka oli 87 450 euroa vuonna 2015. Edellisvuodesta ne kasvoivat 3,9 prosenttia. Muuta velkaa oli 991 500 asuntokunnalla 23,9 miljardia euroa. Muihin velkoihin sisältyvät kulutukseen tai suurehkoihin hankintoihin kuten autoa tai loma-asuntoa varten otetut velat ja vuodesta 2015 lähtien myös opintovelat.²⁾ Velallista asuntokuntaa kohti muuta velkaa oli 24 075 euroa.³⁾

1) Vuodesta 2012 lähtien muut velat eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa, sillä verohallinto on muuttanut ohjeistustaan niiden ilmoittamisesta rahoituslaitosten vuosi-ilmoituksilla. Vuodesta 2012 lähtien velkatietoja ei tarvitse antaa kuluttajansuojalain 7 luvun 7 §:n 1 kohdassa tarkoitetuista jatkuvista luotoista. Jatkuvia luottoja ovat esimerkiksi yleis- ja erityisluottokorttiluotot, luotolliset tilit sekä muut luotot, joita kuluttaja voi luottorajan puitteissa käyttää jatkuvasti ilman luotonantajan erillistä luottopäätöstä. Muutos vaikuttaa muiden velkojen kokonaissummaan, mutta erityisesti velallisten lukumääriin. Tällaiset luotot ovat enimmäkseen pienehköjä, joidenkin satojen tai muutaman tuhannen euron luokkaa olevia, mutta niitä on monilla. Tarkkaa arviota siitä, paljonko muita velkoja jäi vuoden 2012 vuosi-ilmoitusmenettelymuutoksen takia ilmoittamatta, on vaikea tehdä, koska näitä luottoja ei verottajan aineistossa ole eroteltu. Luottokantatilaston ja Suomen Pankin tilastojen sekä vuosi-ilmoitusaineiston luottokohtaisten tietojen perusteella vaikutus oli noin 1,5-2,5 miljardia euroa eli 8-11 prosenttia muista veloista ja 2-3 prosenttia kaikista veloista vuonna 2012. Muutos vaikuttaa paitsi velkojen kokonaissummiin ja velallisten lukumääriin myös velallista kohti laskettuihin keskimääräisiin velkoihin. Vuonna 2012 asuntokuntia, joilla oli muuta velkaa, oli 325 000 edellisvuotista vähemmän.

2) Tuloverotuksessa ei vuonna 2015 enää voi vähentää opintolainan korkoja, eikä verottaja enää kerää rahoituslaitoksilta niistä tietoja eritellysti. Tilastossa opintovelat sisältyvät vuodesta 2015 lähtien muihin velkoihin ja opintovelkojen korot muihin korkoihin.

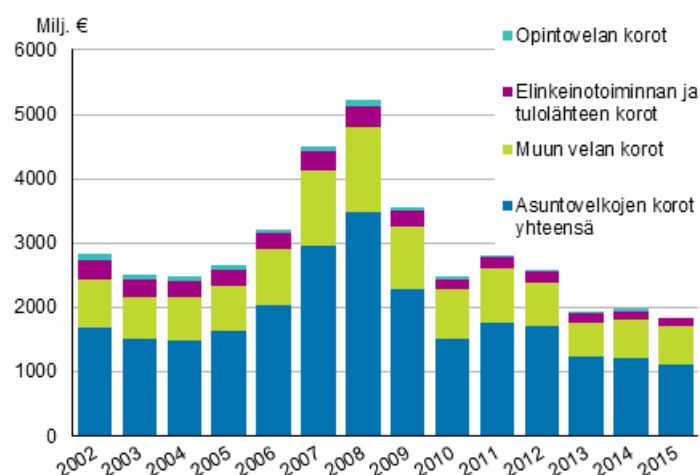
3) Vuonna 2014 asuntokunnilla oli vastaavaa velkaa, joka siis sisältää sekä opinto- että muut velat, vajaat kaksi prosenttia vähemmän, 23 650 euroa. Opintovelallisilla asuntokunnilla oli silloin opintovelkaa keskimäärin 6 070 euroa, mikä oli reaalisesti seitsemän prosenttia enemmän kuin vuonna 2002. Opintovelallisten ja keskimääräisten opintovelkojen määrän kehitys on ollut hyvin tasaista viime vuosikymmenen alusta lähtien. Muiden velkojen tiedot vuodesta 2012 lähtien taas eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien tietojen kanssa, sillä uusimmilta vuosilta puuttuvat ns. jatkuvat luotot, jotka ovat määrältään pienehköjä, mutta joita on usealla asuntokunnalla.

Kuvio 1. Asuntokuntien velat vuosina 2002–2015, vuoden 2015 hinnoin

Korkoja asuntokunnat maksoivat 1,8 miljardia euroa vuonna 2015. Vuoteen 2002 verrattuna asuntokuntien korkomenot olivat reaalisesti kolmanneksen pienemmät, vaikka niiden velat ovat tänä aikana kaksinkertaistuneet. Suurimmillaan korkomenot olivat vuosina 2007–2008.

Kuvio 2. Asuntokuntien korot velkalajeittain vuosina 2002–2015, vuoden 2015 hinnoin

Keskimääräiset korkomenot olivat 1 320 euroa velallista asuntokuntaa kohti vuonna 2015, kun ne edellisvuonna olivat 1 430 euroa. Asuntovelalliset asuntokunnat maksoivat asuntoveloistaan korkoja keskimäärin 1 270 euroa. Velallisista asuntokunnista 56 prosenttia eli 779 600 asuntokuntaa maksoi korkoja korkeintaan 1 000 euroa ja 3 prosenttia eli 46 000 asuntokuntaa yli 5 000 euroa.

Lapsiperheillä usein asuntovelkaa

Useimmin asuntovelallisia olivat kahden huoltajan lapsiperheet, eli asuntokunnat, joissa oli vähintään kaksi aikuista sekä lapsia. Sellaisista asuntokunnista oli asuntovelallisia 71 prosenttia vuonna 2015. Kahden huoltajan lapsiperheillä oli muita asuntokuntia useammin muutakin kuin asuntovelkaa. Asuntovelkaa oli suhteellisen harvoin niillä asuntokunnilla, joissa oli vain yksi huoltaja.

Yksinhuoltajaperheistä, eli yhden aikuisen sekä vähintään yhden lapsen muodostamista asuntokunnista asuntovelkaa oli 38 prosentilla. Yhden hengen asuntokunnista harvemmallalla kuin joka viidennellä oli asuntovelkaa, mutta lapsettomiin asuntokuntien velkaantuneisuus vaihteli huomattavasti iän mukaan. Useimmin asuntovelallisia yksinasuvista olivat 35–44-vuotiaat, joista 37 prosentilla oli asuntovelkaa.

Kahden aikuisen lapsettomista asuntokunnista asuntovelkaa oli 30 prosentilla. Niistäkin useimmin velkaa oli 35–44-vuotiaiden asuntokunnilla, joista asuntovelkaisia oli 60 prosenttia (Taulukko 1).

Lapsiperheiden asuntovelat olivat suurempia kuin lapsettomien asuntokuntien. Kahden huoltajan lapsiperheillä oli asuntovelkaa keskimäärin 128 210 ja yksinhuoltajilla 87 110 euroa vuonna 2015. Kahden aikuisen lapsettomilla asuntokunnilla oli asuntovelkaa keskimäärin 82 340 ja yhden hengen asuntokunnilla 65 190 euroa.

Taulukko 1. Velallisten asuntokuntien luku, velat yhteensä ja asuntovelat vuonna 2015

	Velallisia asuntokuntia	Osuus asuntokunnista, %	Velat keskimäärin, €	Asuntovelallisia asuntokuntia	Osuus asuntokunnista, %	Asuntovelat keskimäärin, €
Yhteensä	1 398 043	53	82 113	876 874	33	95 735
1 hengen talous	400 993	36	45 426	205 822	19	65 193
- 24	49 230	46	15 536	6 095	6	81 511
25 - 34	91 386	58	48 344	41 084	26	87 033
35 - 44	57 371	54	69 244	39 812	37	81 821
45 - 54	65 516	46	60 160	44 198	31	66 526
55 - 64	71 785	37	44 081	42 671	22	48 135
65 -	65 705	16	29 740	31 962	8	34 230
2 aikuista, ei lapsia	438 891	54	69 156	245 239	30	82 336
- 24	35 023	67	26 210	5 724	11	105 099
25 - 34	82 442	82	87 152	45 643	45	130 349
35 - 44	38 770	79	112 840	29 703	60	120 005
45 - 54	74 622	72	84 038	52 445	50	80 613
55 - 64	119 812	57	62 281	69 186	33	57 226
65 -	88 222	29	46 938	42 538	14	44 417
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	62 726	61	65 311	39 581	38	87 106
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	389 870	86	134 308	323 157	71	128 208
Muu asuntokunta	105 563	72	92 557	63 075	43	86 541

Asuntokunnista lähes puolet, 47 prosenttia, oli velattomia. Velallisista asuntokunnista neljänneksellä, 352 000 asuntokunnalla oli velkaa alle 10 000 euroa. Yli 100 000 euroa velkaa oli 432 100 ja yli 200 000 euroa 135 700 asuntokunnalla. Asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään 200 000 euroa, oli viisi prosenttia kaikista ja kymmenen prosenttia velallisista asuntokunnista. Vuonna 2002 yhtä paljon velkaa oli alle prosentilla kaikista ja 1,7 prosentilla velallisista asuntokunnista, kun vuoden 2002 velat mitataan vuoden 2015 rahassa.

Suuret velat olivat yleisimpiä asuntokunnilla, joiden viitehenkilö oli 25–44-vuotias. Eniten asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään 200 000 euroa, oli niiden asuntokuntien joukossa, joiden viitehenkilö oli 35–44-vuotias. Sen ikäisistä velallisista asuntokunnista 18 prosentilla eli 53 060 asuntokunnalla oli velkaa vähintään 200 000 euroa (Taulukko 2). Alle 25-vuotiailla ja eläkeikäisillä niin suuria velkoja oli harvoin.

Taulukko 2. Asuntokunnat, joilla velkaa vähintään 100 000 tai 200 000 euroa vuonna 2015

Viitehenkilön ikä	Asuntokuntia	Velallisia asuntokuntia	Osuus asuntokunnista, %	Velat vähintään 100 000 €	Osuus velallisista asuntokunnista, %	Velat vähintään 200 000 €	Osuus velallisista asuntokunnista, %
Ikäluokat yhteensä	2 634 339	1 398 043	53	432 126	31	135 681	10
-24	181 527	97 619	54	7 680	8	1 140	1
25 - 34	403 873	291 215	72	113 332	39	32 400	11
35 - 44	399 383	301 594	76	152 466	51	53 063	18
45 - 54	454 199	302 604	67	99 712	33	31 413	10
55 - 64	469 473	239 826	51	43 057	18	12 880	5
65 -	725 884	165 185	23	15 879	10	4 785	3

Suuret asuntovelat olivat tavallisia silloin, kun asuntokunnassa oli kaksi aikuista. Useimmin suuria asuntovelkoja oli niillä kahden huoltajan asuntokunnilla, joissa oli lapsia. Sellaisista asuntovelallisista asuntokunnista oli 57 prosentilla vähintään 100 000 ja 17 prosentilla vähintään 200 000 euroa asuntovelkaa (Liitetaulukko 1). Suuria asuntovelkoja oli usein myös nuorehkoilla kahden aikuisen lapsettomilla asuntokunnilla.

Alueittain suuret asuntovelat olivat yleisimpiä Etelä-Suomen asuntokunnilla. Joka toisella pääkaupunkiseudun, muun Helsinki-Uusimaan sekä Ahvenanmaan asuntovelallisista asuntokunnista oli asuntovelkaa vähintään 100 000 euroa. Yli 200 000 euron asuntovelat oli 20 prosentilla pääkaupunkiseudun, 17 prosentilla Ahvenanmaan ja 14 prosentilla muun Helsinki-Uusimaan asuntovelallista. Muualla maassa yli 100 000 euroa asuntovelkaa oli noin kolmanneksella ja yli 200 000 euroa 5–7 prosentilla asuntovelallisista asuntokunnista.

Asuntokuntien velkaantumisen nopein kasvu taittunut

Velkojen rasittavuutta voidaan mitata suhteuttamalla velkamäärät asuntokuntien käytettävissä oleviin vuosituloihin. Velkojen suhde vuoden aikana saatuihin käytettävissä oleviin rahatuloihin on velkaantumisaste. Verohallinto muutti vuonna 2012 ohjeistustaan rahoituslaitosten ilmoituksista ns. muiden velkojen osalta, joten velkaantumisasteet vuodesta 2012 lähtien eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa.

Asuntokuntien velkaantumisvauhti oli viime vuosikymmenellä nopea, mutta viime vuosina velkaantuminen on selvästi hidastunut. Vuodesta 2002 vuoteen 2015 asuntokuntien velat reaalisesti kaksinkertaistuivat, kun niiden käytettävissä olevat rahatulot kasvoivat samana aikana 30 prosenttia. Vuosina 2002–2010 velat kasvoivat reaalisesti 97 prosenttia, mutta vuosina 2010–2015 enää viisi prosenttia. Kaikkien asuntokuntien velkaantumisaste, eli velkojen suhde käytettävissä oleviin rahatuloihin, oli 112 prosenttia vuonna 2015, kun se vuonna 2002 oli 70 prosenttia. Vuodesta 2010 velkaantumisaste on kasvanut huomattavasti aiempaa hitaammin, vain kaksi prosenttiyksikköä. Kaikkien asuntokuntien velkaantumisaste kasvoi vuonna 2015 prosenttiyksikön 111 prosentista 112 prosenttiin (Taulukko 3). Asuntokuntien velat kasvoivat reaalisesti 2,7 ja käytettävissä olevat rahatulot 1,7 prosenttia.

Taulukko 3. Asuntokuntien velkaantumisaste ikäluokittain vuosina 2002–2015, %

Viitehenkilön ikä	2002	2007	2010	2011	2012 ¹⁾	2013	2014	2015
Yhteensä	70	101	110	111	111	110	111	112
-24	58	91	80	79	76	71	68	65
25 - 34	125	189	195	195	192	187	182	180
35 - 44	104	155	175	178	181	181	185	187
45 - 54	64	94	110	112	115	117	120	124
55 - 64	38	54	63	65	67	68	70	72
65 -	12	18	23	26	27	28	30	32

1) Velkaantumisasteet eivät ole vuodesta 2012 lähtien vertailukelpoisia edellisten vuosien kanssa.

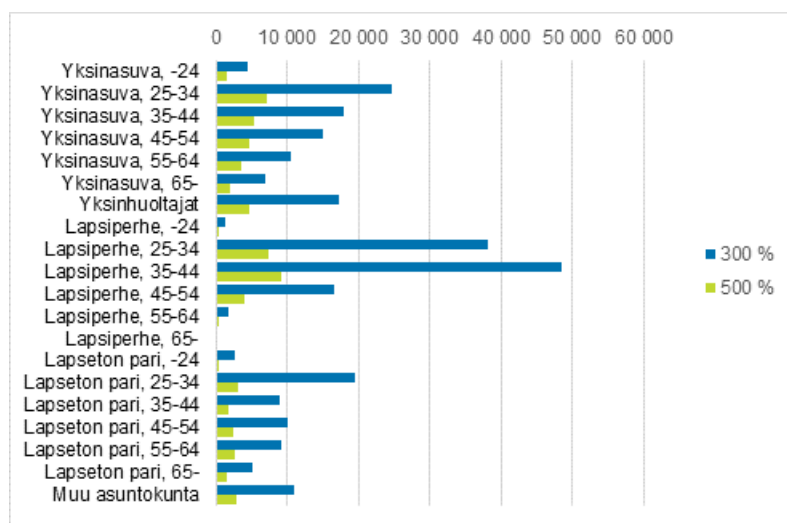
Velkaisimpia olivat nuorten tai keski-ikäisten asuntokunnat. Asuntokunnilla, joiden viitehenkilö oli 35–44-vuotias, oli velkojen osuus vuosituloista 187 prosenttia ja 180 prosenttia, kun viitehenkilö oli 25–34-vuotias. Eläkeikäisten asuntokuntien velkaantumisasteet olivat selvästi muita pienempiä. Yli 65-vuotiaiden asuntokunnilla oli velkaa 32 prosenttia vuosituloista. Viime vuosina velkaantumisasteet ovat kasvaneet vain yli 35-vuotiaiden asuntokunnilla. Vuodesta 2010 ovat nuorten, alle 35-vuotiaiden asuntokuntien velkaantumisasteet pienentyneet 15 prosenttiyksiköllä.

Nuorilla asuntovelallisilla usein paljon velkaa suhteessa tuloihin

Lähes viidenneksellä velallisista asuntokunnista eli 270 050 asuntokunnalla oli velkaa vähintään kolme kertaa käytettävissä olevat vuositulot. Asuntokuntien kaikista veloista heillä oli puolet. Vuonna 2002 niin paljon velkaa oli 97 380 asuntokunnalla eli kahdeksalla prosentilla velallisista asuntokunnista. Asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään viisi kertaa vuositulojen verran, oli 65 830 vuonna 2015. Velallisista asuntokunnista heidän osuutensa oli viisi prosenttia ja asuntokuntien veloista 17 prosenttia (Liitetaulukko 2).

Useimmiten paljon velkaa suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin oli kahden huoltajan asuntokunnilla, joissa oli lapsia, ja joiden viitehenkilö oli alle 45-vuotias. Yleisiä suuret velat olivat myös saman ikäisillä lapsettomilla yhden tai kahden aikuisen asuntokunnilla sekä yksinhuoltajilla.

Kuvio 3. Asuntokunnat, joilla velkaa vähintään kolme tai viisi kertaa vuositulot perhetyypin ja viitehenkilön iän mukaan vuonna 2015

Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisaste oli sitä korkeampi, mitä nuorempi oli asuntokunnan viitehenkilö. Kaikkien asuntovelallisten asuntokuntien velat suhteessa vuosituloihin olivat yli kaksinkertaiset ja nuorimmilla reilusti yli kolminkertaiset. Vielä eläkeikäisilläkin asuntovelallisilla oli velkaa selvästi yli vuositulojen verran. Edellisvuoteen verrattuna nuorimpien asuntovelallisten velkaantumisaste pieneni, mutta kasvoi, kun viitehenkilö oli yli 24-vuotias (Taulukko 4).

Asuntovelallisia asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulojen verran, oli 253 040. Niin paljon velkaa oli siten 29 prosentilla asuntovelallisista asuntokunnista. Asuntokuntien kaikista asuntoveloista heillä oli puolet (Liitetaulukko 3). Yksinasuvista asuntovelallisista 35 prosentilla, yksinhuoltajista 42 prosentilla ja kahden huoltajan lapsiperheistä 32 prosentilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot. Kaikista perhetyypeistä niin velkaisten osuus oli sitä suurempi, mitä nuorempi asuntokunnan viitehenkilö oli. Alle 35-vuotiaiden asuntovelallisten asuntokunnista joka toisella oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulojen verran. Kaksi kolmesta niin velkaisesta asuntovelallisesta asuntokunnasta oli sellaisia, joiden viitehenkilö oli 25–44-vuotias. Viisi kertaa vuositulojen verran velkaa oli 58 400 asuntovelallisella asuntokunnalla eli seisemällä prosentilla asuntovelallisista. Heidän osuutensa asuntokuntien kaikista asuntoveloista oli 14 prosenttia.

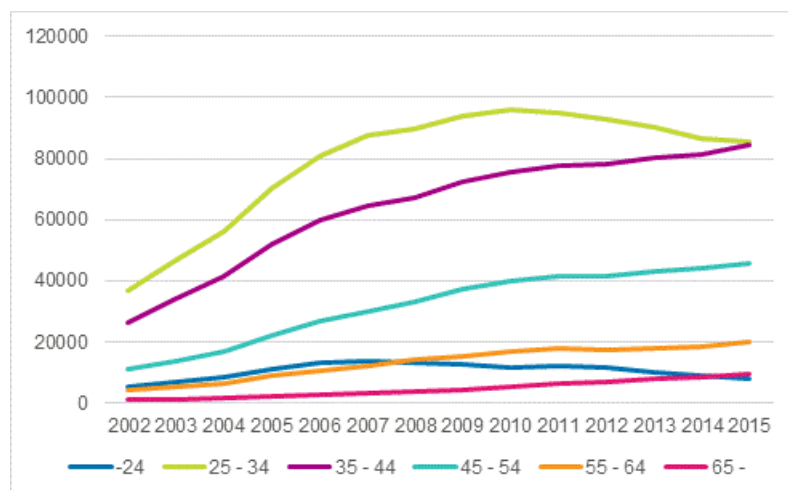
Taulukko 4. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasteet ikäluokittain vuosina 2002–2015, %

Viitehenkilön ikä	2002	2007	2010	2011	2012 ¹⁾	2013	2014	2015
Yhteensä	152	203	216	216	216	215	217	219
-24	236	321	323	330	322	317	317	314
25-34	213	287	300	300	300	299	299	302
35-44	157	216	236	237	240	239	245	248
45-54	116	159	177	178	180	182	185	188
55-64	104	132	144	147	148	149	151	152
65-	95	124	134	136	137	138	139	142

1) Velkaantumisasteet eivät ole vuodesta 2012 lähtien vertailukelpoisia edellisten vuosien kanssa.

Asuntovelallisten asuntokuntien, joilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot, lukumäärä on kolminkertaistunut vuoteen 2002 verrattuna. Viime vuosikymmenellä kasvoi kaikenikäisten asuntokuntien lukumäärä, joilla oli niin paljon velkaa suhteessa tuloihin, mutta vuodesta 2010 lähtien on nuorimpien, alle 35-vuotiaiden lukumäärä pienentynyt (Kuvio 4).

Kuvio 4. Asuntovelalliset asuntokunnat, joilla velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot viitehenkilön iän mukaan vuosina 2002–2015

Eniten velkaa suhteessa tuloihin oli Ahvenanmaan, pääkaupunkiseudun ja muun Helsinki-Uusimaan asuntovelallisilla asuntokunnilla. Ahvenanmaalla asuntovelallisista asuntokunnista 40 prosentilla, pääkaupunkiseudulla 36 prosentilla ja muualla Helsinki-Uudellamaalla 35 prosentilla asuntovelallisista asuntokunnista velat olivat vähintään kolminkertaiset vuosituloihin verrattuna. Pienimmät velkaantumisasteet olivat Pohjois- ja Itä-Suomessa, missä asuntovelallisista neljänneksellä oli velkaa yli kolme kertaa vuositulojen verran.

Taulukko 5. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasteet suuralueittain vuosina 2002–2015, %

Suuralue	2002	2007	2010	2011	2012 ¹⁾	2013	2014	2015
Koko maa	152	203	216	216	216	215	217	219
Pääkaupunkiseutu	153	209	227	227	231	225	233	233
Muu Helsinki-Uusimaa	157	222	233	233	232	231	230	231
Etelä-Suomi	150	202	213	213	210	211	211	212
Länsi-Suomi	152	198	211	211	211	212	213	216
Pohjois- ja Itä-Suomi	148	194	203	204	203	204	205	205
Ahvenanmaa-Åland	151	208	226	228	234	237	246	246

1) Velkaantumisasteet eivät ole vuodesta 2012 lähtien vertailukelpoisia edellisten vuosien kanssa

Asuntovelallisten asuntokuntien tulot olivat kolmanneksen suuremmat kuin kaikilla asutokunnilla. Asuntovelallisista asutokunnista 29 prosenttia kuului ylimpään tuloviidennekseen ja vain kahdeksan prosenttia pienituloisimpaan viidennekseen. Tulojen kasvaessa myös asuntovelallisten velat kasvoivat. Alimpaan tuloviidennekseen kuluville asutokunnilla oli asuntovelkaa keskimäärin 65 100 euroa ja ylimpään tuloviidennekseen kuuluvilla 121 670 euroa. Tuloihin suhteutettuna velat olivat silti sitä suuremmat, mitä pienituloisempi asutokunta oli: alimpaan tuloviidennekseen kuuluvista 45 prosentilla velat olivat tuloihin verrattuna vähintään kolminkertaiset, kun ylimpään viidennekseen kuuluvista 23 prosenttia oli niin paljon velkaa.

Taulukko 6. Asuntovelallisten asutokuntien velkaantumisasteet tuloviidenneksittäin vuosina 2002–2015, %

Tuloviidennes	2002	2007	2010	2011	2012 ¹⁾	2013	2014	2015
Kvintiilit yhteensä	152	203	216	216	216	215	217	219
1. Kvintiili	238	348	372	369	361	359	352	352
2. Kvintiili	180	244	258	258	254	253	252	253
3. Kvintiili	162	220	231	232	229	231	230	233
4. Kvintiili	151	205	214	215	214	214	216	218
5. Kvintiili	134	177	190	190	193	191	195	196

1) Velkaantumisasteet eivät ole vuodesta 2012 lähtien vertailukelpoisia edellisten vuosien kanssa

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Asuntovelallisten asuntokuntien luku asuntovelan suuruuden mukaan vuonna 2015

Perhetyyppi ja ikä	Asuntovelallisia asuntokuntia	Asuntokuntia, joilla asuntovelkaa yli 100 000 €	Osuus asuntovelallisista, %	Asuntokuntia, joilla asuntovelkaa yli 200 000 €	Osuus asuntovelallisista, %
Asuntokunnat yhteensä	876 874	341 840	39	86 412	10
-24	15 460	6 545	42	685	4
25 - 34	173 203	101 891	58	23 784	14
35 - 44	246 245	131 439	53	37 902	15
45 - 54	220 987	70 675	32	17 080	8
55 - 64	141 150	23 649	17	5 208	4
65 -	79 829	7 641	10	1 753	2
1 hengen talous	205 822	43 211	21	5 101	2
-24	6 095	1 759	29	57	1
25 - 34	41 084	13 937	34	1 032	3
35 - 44	39 812	11 864	30	1 576	4
45 - 54	44 198	9 019	20	1 343	3
55 - 64	42 671	4 703	11	751	2
65 -	31 962	1 929	6	342	1
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	39 581	13 656	35	1 730	4
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	323 157	185 789	57	55 559	17
-24	2 609	1 573	60	261	10
25 - 34	75 001	54 508	73	14 852	20
35 - 44	148 386	91 710	62	29 556	20
45 - 54	84 997	34 326	40	9 807	11
55 - 64	10 917	3 281	30	942	9
65 -	1 247	391	31	141	11
2 aikuista, ei lapsia	245 239	78 653	32	18 494	8
-24	5 724	2 913	51	297	5
25 - 34	45 643	28 713	63	7 001	15
35 - 44	29 703	15 533	52	4 404	15
45 - 54	52 445	15 270	29	3 263	6
55 - 64	69 186	11 600	17	2 445	4
65 -	42 538	4 624	11	1 084	3
Muu asuntokunta	63 075	20 531	33	5 528	9

Liitetaulukko 2. Velallisten asuntokuntien luku ja osuus veloista velkaantumisasasteen mukaan vuonna 2015

Perhetyyppi ja ikä	Velallisia asuntokuntia	Asuntokuntia, joilla velkaa 3 kertaa vuositulot	Osuus velallisista, %	Osuus veloista, %	Asuntokuntia, joilla velkaa 5 kertaa vuositulot	Osuus velallisista, %	Osuus veloista, %
Asuntokunnat yhteensä	1 398 043	270 045	19	49	65 833	5	17
-24	97 619	8 845	9	53	2 660	3	20
25 - 34	291 215	87 419	30	63	19 065	7	18
35 - 44	301 594	86 596	29	53	19 176	6	16

Perhetyyppi ja ikä	Velallisia asuntokuntia	Asuntokuntia, joilla velkaa 3 kertaa vuositulot	Osuus velallisista, %	Osuus veloista, %	Asuntokuntia, joilla velkaa 5 kertaa vuositulot	Osuus velallisista, %	Osuus veloista, %
45 - 54	302 604	50 076	17	42	13 540	4	16
55 - 64	239 826	24 054	10	36	7 505	3	17
65 -	165 185	13 055	8	38	3 887	2	20
1 hengen talous	400 993	79 171	20	58	24 525	6	25
-24	49 230	4 376	9	58	1 623	3	27
25 - 34	91 386	24 639	27	68	7 213	8	26
35 - 44	57 371	17 859	31	63	5 392	9	26
45 - 54	65 516	14 925	23	55	4 710	7	24
55 - 64	71 785	10 434	15	48	3 515	5	24
65 -	65 705	6 938	11	46	2 072	3	24
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	62 726	17 213	27	61	4 654	7	22
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	389 870	106 978	27	52	21 436	5	16
-24	6 529	1 427	22	66	343	5	24
25 - 34	92 475	38 240	41	66	7 294	8	18
35 - 44	166 573	48 572	29	51	9 150	5	14
45 - 54	106 303	16 699	16	40	4 033	4	16
55 - 64	15 934	1 790	11	37	524	3	17
65 -	2 056	250	12	47	92	4	30
2 aikuista, ei lapsia	438 891	55 722	13	42	12 232	3	14
-24	35 023	2 630	8	46	523	1	13
25 - 34	82 442	19 461	24	56	3 213	4	13
35 - 44	38 770	9 069	23	49	1 850	5	14
45 - 54	74 622	10 122	14	38	2 520	3	14
55 - 64	119 812	9 241	8	31	2 648	2	13
65 -	88 222	5 199	6	34	1 478	2	17
Muu asuntokunta	105 563	10 961	10	37	2 986	3	16

Liitetaulukko 3. Asuntovelalliset asuntokunnat velkaantumisasteen mukaan vuonna 2015

Perhetyyppi ja ikä	Asuntovelallisia asuntokuntia	Asuntokunnat, joilla velkaa vähintään 3 kertaa vuositulot	Osuus asuntovelallisista, %	Osuus asuntoveloista, %	Asuntokunnat, joilla velkaa vähintään 5 kertaa vuositulot	Osuus asuntovelallisista, %	Osuus asuntoveloista, %
Asuntokunnat yhteensä	876 874	253 043	29	50	58 398	7	14
-24	15 460	8 226	53	68	2 386	15	22
25 - 34	173 203	85 353	49	65	18 126	10	16
35 - 44	246 245	84 314	34	52	18 021	7	13
45 - 54	220 987	45 747	21	39	11 451	5	12
55 - 64	141 150	19 839	14	34	5 666	4	12
65 -	79 829	9 564	12	36	2 748	3	15
1 hengen talous	205 822	72 533	35	61	21 641	11	23
-24	6 095	4 020	66	80	1 479	24	35
25 - 34	41 084	23 592	57	74	6 753	16	26
35 - 44	39 812	17 152	43	64	5 026	13	23
45 - 54	44 198	13 726	31	55	4 092	9	20
55 - 64	42 671	8 857	21	46	2 767	6	19
65 -	31 962	5 186	16	44	1 524	5	19
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	39 581	16 732	42	63	4 416	11	21
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	323 157	103 755	32	51	19 850	6	12
-24	2 609	1 374	53	69	313	12	20
25 - 34	75 001	37 803	50	66	7 071	9	15
35 - 44	148 386	47 587	32	50	8 637	6	11
45 - 54	84 997	15 287	18	37	3 343	4	10
55 - 64	10 917	1 498	14	33	409	4	11
65 -	1 247	206	17	37	77	6	18
2 aikuista, ei lapsia	245 239	50 739	21	44	10 260	4	11
-24	5 724	2 491	44	60	461	8	13
25 - 34	45 643	19 088	42	59	3 056	7	12
35 - 44	29 703	8 818	30	49	1 732	6	12
45 - 54	52 445	9 182	18	36	2 105	4	10
55 - 64	69 186	7 448	11	29	1 912	3	10
65 -	42 538	3 712	9	31	994	2	12
Muu asuntokunta	63 075	9 284	15	33	2 231	4	9

Liitetaulukko 4. Asuntokuntien luku ja velkaantumisasteet vuonna 2015

Perhetyyppi ja ikä	Asuntokuntia	Velkaantumisaste, kaikki asuntokunnat, %	Velallisia asuntokuntia	Velkaantumisaste, velalliset asuntokunnat, %	Asuntovelallisia asuntokuntia	Velkaantumisaste, asuntovelalliset asuntokunnat, %
Asuntokunnat yhteensä	2 634 339	112	1 398 043	174	876 874	219
-24	181 527	65	97 619	107	15 460	314
25 - 34	403 873	180	291 215	224	173 203	302
35 - 44	399 383	187	301 594	224	246 245	248
45 - 54	454 199	124	302 604	163	220 987	188
55 - 64	469 473	72	239 826	122	141 150	152
65 -	725 884	32	165 185	109	79 829	142
1 hengen talous	1 112 342	77	400 993	183	205 822	256
-24	107 985	53	49 230	112	6 095	381
25 - 34	158 896	131	91 386	209	41 084	339
35 - 44	106 205	147	57 371	236	39 812	290
45 - 54	143 478	109	65 516	199	44 198	243
55 - 64	192 868	68	71 785	156	42 671	198
65 -	402 910	25	65 705	131	31 962	174
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	103 255	134	62 726	205	39 581	279
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	455 164	185	389 870	213	323 157	236
-24	9 119	132	6 529	173	2 609	317
25 - 34	104 979	244	92 475	270	75 001	310
35 - 44	187 126	207	166 573	228	148 386	243
45 - 54	129 598	140	106 303	168	84 997	184
55 - 64	21 179	108	15 934	139	10 917	162
65 -	3 163	107	2 056	152	1 247	172
2 aikuista, ei lapsia	817 049	80	438 891	139	245 239	188
-24	52 449	65	35 023	93	5 724	289
25 - 34	101 136	163	82 442	193	45 643	281
35 - 44	49 290	170	38 770	205	29 703	240
45 - 54	104 203	114	74 622	152	52 445	181
55 - 64	208 874	67	119 812	112	69 186	140
65 -	301 097	32	88 222	100	42 538	128
Muu asuntokunta	146 529	98	105 563	131	63 075	165

Velkaantumistilaston laatuseroste

1. Tilastotietojen relevanssi

Velkaantumistilasto perustuu koko asuntokuntaväestön kattavaan aineistoon, joten sillä voidaan kuvata asuntokuntien velkoja ja niiden jakautumista luotettavasti myös pienemmissä väestöryhmissä, esimerkiksi aluenäkökulmasta. Tilasto täydentää siten otosaineistoista (Tulonjakotilasto, Varallisuustutkimukset) tai makrotason luottokantatilastoista saatavaa kuvaa velkojen määrästä ja jakautumisesta velkalajeittain ja asuntokunta- tai kotitaloustyypeittäin.

2. Tilaston menetelmäkuvaus

Velkaantumistilasto perustuu vuosittain hallinnollisista rekistereistä yhdisteltyyn koko väestön kattavaan kokonaisaineistoon, joka sisältää yksityiskohtaista tietoa rekisterikotitalouksien veloista, koroista ja tuloista. Luotto- ja rahoituslaitokset, huoltokonttorit, työnantajat, valtio, kunnat, vakuutus- ja eläkelaitokset ja vakuutusyhtiöt jättävät verohallitukselle vuosi-ilmoitukset verovelvollisten lainoista ja luotollisista shekkitileistä (ei limiitti), niiden käyttötarkoituksesta ja maksetuista koroista. Vuosi-ilmoituksissa lainakohtaiset laina- ja korkotiedot koskevat luonnollisten henkilöiden (ml. elinkeinonharjoittajat, maa- ja metsätalouden harjoittajat) ja kuolinpesien lainoja 31.12. Velallisia voivat olla myös ulkomaalaiset. Mukana ei ole huoltokonttorien ja muiden yleisimpien luotonantajien tietoja lainoista, joiden käyttötarkoitus on muu kuin asuntovelka tai valtion tai Ahvenanmaan maakuntahallituksen takaama opintovelka ja joiden velkapääoma on enintään 1700 euroa. Tilaston kohdeperusjoukon muodostavat asuntokunnat eli ns. asuntokuntaväestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät pysyvästi ulkomailla asuvat, osoitteettomat ja laitosväestö (esimerkiksi pitkäaikaisesti vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa tai sairaaloissa asuvat).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Velkaantumistilaston tietoja verrataan koko maan tasolla Tilastokeskuksen luottokantatilaston ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilaston tietoihin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Velkaantumistilastoa tehdään vuosittain, ensimmäisen kerran tilasto ilmestyi vuonna 2008. Edellisvuoden velkatiedot julkaistaan noin puoli vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Tulotiedot saadaan myöhemmin. Uusimmilla tulotiedoilla täydennetyt tiedot julkaistaan noin vuosi tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Velkaantumistilaston tietoja julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla osoitteessa www.tilastokeskus.fi/ Tulot ja kulutus aihealueen alla.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Velkaantumistilastosta on vertailukelpoinen aikasarja-aineisto vuosilta 2002–2011. Vuonna 2012 muiden velkojen määrittely muuttui siten etteivät ne enää sisällä rahoituslaitosten myöntämiä ns. jatkuvia luottoja (ks. tarkemmin Käsitteet ja määritelmät). Muutos vaikuttaa paitsi muiden velkojen määrään ja velallisten lukumääriin myös velkojen kokonaissummaan ja keskimääräisiin velkoihin. Vuodesta 2015 lähtien ei opintovelkoja enää saada eritellysti, vaan ne sisältyvät muihin velkoihin.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tietoja kotitaloussektorin veloista julkaistaan myös mm. Tilastokeskuksen rahoitustilinpidoissa ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilastoissa. Määrittely- ja käsite-erojen vuoksi näiden tiedot voivat poiketa toisistaan. Rahoitustilinpidon kotitaloussektorin velkoihin kuuluvat myös asunto-osakeyhtiöiden osakaslainat, jotka velkaantumistilastosta puuttuvat. Rahoitustilinpitoon perustuen kansantalouden tilinpito julkaisee kotitaloussektorin velkaantumisasteita. Ne poikkeavat velkaantumistilastossa julkaistuista paitsi velka-, myös tulokäsitteen osalta.

Lisätietoja

Timo Matala 029 551 3422
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

toimeentulo@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi/til/velk
Lähde: Velkaantumistilasto 2015. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISBN 978-952-244-125-6
(pdf)